

Een natuurlijk keizersnee: zonder camera's, maar op het netvlies

Vijf dagen was het geleden dat ik een tweede keizersnee onderging toen een de [operatie live](#) op televisie was te zien. Een 'natuurlijke keizersnee' werd er aangekondigd. Mooier kon het niet, want daarmee was zowel onze eerste als ook onze tweede zoon ter wereld gekomen. En dat wilde ik wel eens van de andere kant van het operatiekleed zien.

Drie jaar geleden beviel ik in eigen stad, Dokkum. En per toeval vanwege een verpleegkundige die net die dag een cursus had gevolgd, werd mijn zoon meteen na de keizersnee bij me aangelegd, nog op de operatietafel. Vooruitstrevend, en misschien wel het begin van de natuurlijke keizersnee zoals veel ziekenhuizen er nu mee bezig zijn. De foto's die van mijn operatie gemaakt werden gingen het land rond naar ziekenhuizen die in de opstartfase zaten.

Dankzij een geweldige kraamverzorgster zit ik, waar ik de eerste dagen slechts liggend kon voeden vanwege de buikwond, nu weer rechtop voor de tv, met mijn pasgeborene in de bakerhouding aan de borst. De studiofragmenten gaan een beetje aan me voorbij, ik wil vooral de operatie zien dus vermaak me tussendoor met het schrijven van de geboortekaartjes.

Van het snijden krijg ik uiteindelijk minder te zien dan ik had gewild. Alhoewel, ik merk dat vijf dagen nog wel erg kort geleden is om te zien hoe een buikvlies opengescheurd wordt. Maar dan het moment. De geboorte. Hey, wat is dat? Zag ik daar vlugvlug een kind boven het scherm gehouden worden? De 1,3 miljoen kijkers thuis zien eerder dat het een meisje is dan de moeder zelf. Maar ohja, dat wist ze 'natuurlijk' al. Op het moment van geboorte die bewuste vrijdag ging bij mij het doek naar onderen, en werd met beleid en terwijl een ieder z'n adem in hield ons kind uit de buik getild en zagen de vader en ik onze zoon geboren worden. De allereerste aanblik voor ons, met een compleet operatieteam om ons heen maar absoluut ons moment, fantastisch.

Maar niet in eigen stad deze keer. Want die kent sinds vorig jaar geen afdeling verloskunde meer zijn. Financiële redenen, kwaliteitsnormen, geef het een reden en wees het er mee eens of niet, maar voor een klinische of poliklinische bevalling moeten vrouwen uit Noordoost Fryslân naar Drachten of Leeuwarden.

Omdat de kans al groot was dat ook deze zwangerschap zou eindigen met een keizersnee, stelden we het aanleggen op de operatietafel als absolute voorwaarde in onze keus voor een ziekenhuis. Op een informatieavond in Nij Smellinghe hoeven we er niet eens naar te vragen. Trots wordt er verteld hoever ze er zijn in het zoveel mogelijk maken van binding tussen moeder en kind in de eerste uren. In dat ziekenhuis zullen we op de goede plek zijn.

Eenmaal zover is de rit naar het dorp lang, het is vrijdagochtend vroeg en de Centrale As, de lang beloofde snellere verbinding tussen Drachten en Dokkum, is nog in aanleg waardoor we van dorp naar dorp keutelen terwijl ik me 'gelukkig' prijs niet in een weeënstorm onderweg te zijn. Een geplande keizersnee staat er deze 25ste oktober op het programma. Bijzonder, onnatuurlijk eigenlijk om te weten dat vandaag ons kindje geboren gaat worden.

In het ziekenhuis worden we hartelijk ontvangen, "U moet mevrouw van der Schaaf zijn", is het welkom van de dienstdoende verloskundige. Een gezinskamer wordt ons aangeboden, want ook daar zijn ze in Drachten ver mee. Een kamer die niet onderdoet voor een hotelkamer, maar waar je in plaats van roomservice alle medische zorg kunt krijgen die je nodig bent maar waar vooral van je verwacht wordt dat je het helemaal zelf gaat doen en de vader 24/7 aanwezig is. Wij besluiten de kamer niet te nemen, met nog een peuter thuis is het fijn dat het daar vooral zijn ritme doorgaat, met heit erbij.

Het lange wachten begint. Wij staan gepland, maar de spoedgevallen en de vrouwen die ingeleid worden gaan voor, logisch. Kwart voor vier 's middags is het zover. "We gaan", zo zegt de zuster en het 'gaat' dan ook meteen als een speer. Ik herinner me ineens weer het operatiecircus van drie jaar geleden, en dat is wel vergelijkbaar met wat er op tv te zien was. Veel mensen, veel handelingen, bij iedere deur wordt het klinischer. Het blijft natuurlijk een operatie.

Een paar deuren voor de eigenlijke operatiekamer wordt de natuurlijke keizersnee al in gang gezet. Ik krijg zelfs de plakkertjes voor de hartcontroles op de rug geplakt om dat rondje ruimte maar vrij te maken voor huid op huid contact straks.

Dat contact komt er, en gauw ook. Na dat fantastische moment van geboorte wordt zoon Douwe kort, nog geen twee minuten, onder controle bij de kinderarts gelegd. Op armlengte afstand van mijn bed, en met camera's boven zijn hoofd waarvan ik de beelden links of rechts van me kan zien. Manlief kijkt op het scherm achter mij, ik op het scherm achter hem en zo hebben we elkaar en onze nieuwste spruit ("Wauw, weer een zoon!") volledig in het vizier.

Douwe wordt bij me op de borst gelegd en zal daar voor minstens anderhalf uur blijven liggen. Hij hapt, snuffelt en drinkt van het kleine beetje, maar hele belangrijke colostrum. We worden met ons drieën gelaten op de verkoeverkamer waar we optimaal van elkaar kunnen genieten. Kind in de couveuse naar de afdeling? Nee hoor, hij blijft bloot bij me liggen op de rit door het ziekenhuis, moeders warmte is de beste warmte. Drie dagen blijf ik uiteindelijk in het ziekenhuis, met geen moment waarop ik mijn zoon niet in het vizier heb. Een ervaring zonder camera's, maar voor altijd op mijn netvlies. Natuurlijker had ik het in kunnen verzinnen.

Thea van der Schaaf
Jongensmoeder

Precies in mijn kraamweek is de uitzending van de live operatie onderwerp van gesprek. Een aantal reacties uit mijn omgeving:

Verloskundige Janke de Vries bij praktijk Catharina Schrader: "Bij de keizersnee op tv werd nog niet een geheel natuurlijke keizersnee uitgevoerd, zoals dat inmiddels in andere ziekenhuizen wel wordt gedaan. Dit kan een vertekend beeld opleveren van wat een natuurlijke keizersnee inhoudt. Op tv kwam de baby niet meteen bij de moeder op de borst maar werd eerst nagekeken door de kinderarts en in een doek gewikkeld voordat ze bij de moeder op de borst werd gelegd."

Op Facebook is er iemand die zich afvraagt of medicatie de reden kan zijn dat er niet wordt aangelegd. "Je zit nog onder de medicijnen. Je wilt je kind niet volstoppen met morfine." Froukje Steringa van lactatiekundigenpraktijk Dokkum e.o.: "Morfine wordt via het maagdarmkanaal slecht opgenomen dus dat is niet de reden, er mag zeker aangelegd en gedronken worden na de keizersnee wanneer de omstandigheden goed zijn."

Kraamverzorgster Aleida Waaksma van kraamzorgzelfstandig.nl: "Het op gang brengen van borstvoeding bij vrouwen die een keizersnee hebben ondergaan kan lastiger zijn dan bij een natuurlijke bevalling. Een natuurlijke keizersnee maakt daarin echt verschil. Die eerste momenten zijn zó belangrijk voor een succesvolle borstvoedingsperiode!"

